

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Rodziny i Polityki Społecznej

Data posiedzenia: 17 maja 2012 r.

Nr posiedzenia: 20

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący komisji senator Mieczysław Augustyn

- Porządek posiedzenia:**
1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 114; druki sejmowe nr 329 i 369 i 369-A).
  2. Przygotowanie projektu uchwały Senatu w sprawie dalszej reformy powszechnego systemu emerytalnego.
  3. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 115 ; druki sejmowe nr 330 i 370 i 370-A).

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie komisji: Anna Aksamit, Mieczysław Augustyn, Barbara Borys-Damińska, Stanisław Kogut, Waldemar Kraska, Jan Filip Libicki, Robert Mamątow, Jan Michalski, Andrzej Pająk, Jan Rulewski,
  - zaproszeni goście:
    - Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej:
      - podsekretarz stanu Marek Bucior,
      - dyrektor Departamentu Ubezpieczeń Społecznych Przemysław Żółtowski,
      - zastępca dyrektora Departamentu Ubezpieczeń Społecznych Zbigniew Januszek,
      - zastępca dyrektora Departamentu Ubezpieczeń Społecznych Mariusz Kubzdyl,
      - radca ministra w Departamencie Ubezpieczeń Społecznych Maria Janiszewska-Wyszyńska,
    - Ministerstwo Finansów:
      - naczelnik wydziału w Departamencie Wynagrodzeń i Ubezpieczeń Społecznych Grażyna Kałużna,
      - radca ministra Zofia Wyżykowska-Krywka,
    - Ministerstwo Spraw Wewnętrznych:
      - podsekretarz Stanu Michał Deskur,
      - dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Artur Wdowczyk,
      - dyrektor Departamentu Prawnego Andrzej Rudlicki,
      - dyrektor Biura Emerytalnego w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej Grzegorz Tomaszewicz,
      - naczelnik wydziału w Departamencie Nadzoru Adam Wieczorek,

- Ministerstwo Obrony Narodowej:
    - dyrektor Departamentu Spraw Socjalnych Sławomir Filipczak,
    - zastępca Szefa Oddziału w Departamencie Kadr Paweł Żydowo,
  - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi:
    - zastępca dyrektora w Departamencie Doradztwa, Oświaty Rolniczej i Nauki Elżbieta Karnafel-Wyka,
    - naczelnik Wydziału Zabezpieczenia Społecznego w Departamencie Doradztwa, Oświaty Rolniczej i Nauki Joanna Żurawińska,
  - Kancelaria Prezesa Rady Ministrów:
    - radca prezesa Rady Ministrów Rafał Świć,
    - dyrektor Biura Kolegium ds. Służb Specjalnych Tomasz Borkowski,
  - Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego:
    - zastępca dyrektora Biura Prawnego Dariusz Mędrała,
    - radca prawny w Biurze Prawnym Roman Brzozowski,
  - Zakład Ubezpieczeń Społecznych:
    - wicedyrektor Departamentu Świadczeń Emerytalno-Rentowych Halina Wolińska,
    - wicedyrektor w Departamencie Legislacyjno-Prawnym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Elżbieta Łozińska,
  - Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego:
    - wicedyrektor Biura Świadczeń Alicja Lejk-Kępka,
  - Biuro Prokuratora Generalnego:
    - prokurator Elżbieta Golik-Dobiszewska,
  - Krajowa Rada Izb Rolniczych:
    - starszy specjalista w Michał Cieślak,
  - Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych:
    - przewodnicząca Wiesława Taranowska,
  - Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej:
    - ekspert Wioletta Żukowska,
  - Forum Związków Zawodowych:
    - członek Prezydium Krzysztof Małecki,
  - NSZZ „Solidarność”:
    - członek KK NSZZ „Solidarność” Bogdan Kubiak,
    - przewodniczący Krajowej Sekcji Pożarnictwa NSZZ „Solidarność” Robert Osmycki,
  - NSZZ RI „Solidarność”:
    - przewodniczący senator RP Jerzy Chróścikowski,
- przedstawiciel Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu Bożena Langner.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Główne założenia ustawy przedstawił podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Marek Bucior. Podkreślił, że rozwiązania zaproponowane przez rząd mają przede wszystkim charakter parametryczny, co oznacza wprowadzenie podwyższonego wieku emerytalnego do 67 lat dla wszystkich ubezpieczonych i tym samym zrównanie prawa do emerytury dla kobiet i mężczyzn. Ustawa umożliwi jednak wcześniejsze przejście na tzw. częściową emeryturę pod warunkiem osiągnięcia przez kobiety wieku 62 lat, a przez mężczyzn – 65, przy spełnieniu kryteriów stażowych (35 lat dla kobiet, 40 – dla mężczyzn). Ponadto ustawa stwarza podstawy prawne ustanowienia tego samego wieku emerytalnego dla wszystkich grup zawodowych, z wyłączeniem służb mundurowych. Wydłuża także okresy wypłaty świadczeń z tytułu emerytur pomostowych czy świadczeń kompensacyjnych, np. w przypadku nauczycieli. Pozostałe zmiany są jedynie konsekwencją zmian

głównych.

Przedstawicielka Biura Legislacyjnego nie zgłosiła do ustawy poważnych wątpliwości legislacyjnych, a jedynie drobne uwagi.

Senator Jan Filip Libicki zgłosił wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Senator Jan Rulewski stwierdził, że ustawa ma charakter modernizacyjny, ale jej główną wadą jest usztywnienie granicy wiekowej, co oznacza nieliczenie się z realiami rynku pracy. Podkreślił, że rząd nie proponuje rozwiązań elastycznych, podobnych do stosowanych w innych państwach, choćby w Finlandii. Badania przeprowadzone przez Centralny Instytut Ochrony Pracy wyraźnie pokazują, że pomimo wydłużania się wieku w Polsce zdolność do pracy wraz z wiekiem obniża się i nie jest taka sama we wszystkich grupach zawodowych. Senator J. Rulewski zgłosił wniosek o wprowadzenie poprawek do ustawy oraz przedstawił wniosek o uzupełnienia porządku posiedzenia o przyjęcie projektu uchwały w sprawie dalszej reformy powszechnego systemu emerytalnego.

Poprawki senatora J. Rulewskiego zmierzały m.in. do: zmiany progu uzyskiwania prawa do emerytury – dla kobiet 40 lat stażu pracy (równoznacznego ze stażem składkowym) i dla mężczyzn 45 lat, wprowadzenia rozwiązań ograniczających zatrudnianie na tzw. umowy śmieciowe oraz zwiększenia środków na prewencję wypadkową. W przedstawionym projekcie uchwały zaproponował podjęcie kolejnych kroków reformowania systemu emerytalnego, m.in. zmiany systemu emerytur rolniczych i górniczych. Uzależnił swoje poparcie dla ustawy od przyjęcia przez komisję jego poprawek oraz przedstawionego projektu uchwały.

Wnioski o wprowadzenie poprawek zgłosił także senator Waldemar Kraska, który zaproponował m.in. rezygnację z ustalania wymogów wiekowych prawa do emerytury częściowej, a także wniósł, aby wysokość częściowej emerytury (50% ustalonej kwoty emerytury) była podwyższana do kwoty najniższej emerytury dla pracowników, a dla rolników do kwoty emerytury podstawowej. Ponadto proponował, aby pełna emerytura była ustalana z urzędu, a nie na wniosek pracownika, zaś okres stażu pracy dający kobiecie prawo do najniższej emerytury wynosił 20, a nie 25 lat, jak w stanowisku rządowym i ustawie sejmowej.

W dyskusji senatorzy opozycyjni zarzucili stronie rządowej brak konsultacji społecznych w sprawie projektu ustawy.

Senator Andrzej Pająk podkreślił, że rząd nie prowadzi żadnej polityki rodzinnej, od której zmiany zacząć się powinno reformę emerytalną.

Senator Stanisław Kogut zgłosił wniosek o odrzucenie ustawy.

Senator Robert Mamoń żądał odrzucenia ustawy.

Wiceprzewodnicząca OPZZ Wiesława Taranowska zarzuciła rządowi brak odwagi w likwidacji Otwartych Funduszy Emerytalnych, które – jej zdaniem – przyczyniają się do największego długu publicznego od początku reformy systemu emerytalnego w 1998 r.

Bogdan Kubiak z NSZZ „Solidarność” stwierdził, że rząd proponuje podniesienie wieku emerytalnego, mimo że w świetle badań Polacy należą do najdłużej pracujących wśród krajów OECD.

W głosowaniu komisja – na wniosek senatora J. Rulewskiego – uzupełniła porządek posiedzenia o dodatkowy punkt „Przygotowanie projektu uchwały Senatu w sprawie dalszej reformy powszechnego systemu emerytalnego” (9 głosami za, przy braku głosów przeciw i 1 głosie wstrzymującym się).

Komisja odrzuciła wszystkie poprawki zgłoszone przez senatora Jana Rulewskiego.

Senator Stanisław Kogut zgłosił je w imieniu mniejszości komisji.

Komisja odrzuciła także wnioski senatora Waldemara Kraski. Niektóre z nich senator zgłosił jako wnioski mniejszości komisji

Komisja dopiero w trzecim głosowaniu zajęła swoje stanowisko.

Wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek został przyjęty przewagą jednego głosu (5 głosów za, przy 4 głosach przeciw i braku głosów wstrzymujących się).

Na sprawozdawcę komisji na posiedzenie Senatu wybrano senatora Mieczysława Augustyna.

Konkluzja: Komisja wnosi o przyjęcie ustawy bez poprawek (druk senacki nr 114 A).

Ad. 2 Senator J. Rulewski przedstawił projekt uchwały w sprawie dalszej reformy powszechnego systemu emerytalnego.

Komisja nie podjęła dyskusji nad projektem, ale w głosowaniu przyjęła ten projekt (7 głosami za, przy braku głosów przeciw i 2 głosach wstrzymujących się).

Konkluzja: Komisja przyjęła projekt uchwały (druk senacki nr 122).

Ad. 3 Główne założenia ustawy przedstawił wiceminister spraw wewnętrznych Michał Deskur. Podkreślił, że ustawa nie objęła swym działaniem dodatkowych służb (np. służba celna), które zaproponowała strona związkowa. Prawo do emerytury będzie nabywać funkcjonariusz po spełnieniu łącznie dwóch warunków: po przepracowaniu 25 lat oraz osiągnięciu wieku 55 lat. Jest to najważniejsze rozwiązanie w nowelizacji zaproponowane przez rząd. Ponadto ustawa stanowi, że podstawą wysokości świadczenia emerytalnego, będzie średnia uposażenia z kolejnych 10 lat służby. Jest to rozwiązanie niezaakceptowane przez stronę związkową, która proponowała okres 3 kolejnych lat służby.

Przedstawicielka Biura Legislacyjnego nie zgłosiła do ustawy wątpliwości legislacyjnych.

W dyskusji przedstawiciel Krajowej Sekcji Pożarnictwa NSZZ „Solidarność” Robert Osmycki podkreślił, że zmiany uchwalone przez Sejm nie zawierają rozwiązań, które byłyby atrakcyjne dla funkcjonariuszy obecnie pracujących. Nowelizacja nie zachęca ich do kontynuowania służby na nowych warunkach.

Zdaniem senatora Jana Rulewskiego, ustawa dobrze oddaje potrzebę zmian i zasługuje na przyjęcie bez poprawek.

Senator Jan Filip Libicki zgłosił wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Senator S. Kogut zgłosił wniosek o skreślenie nowego rozwiązania dotyczącego wieku 55 lat uprawniającego do emerytury.

Komisja przyjęła wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek (5 głosów za, przy 3 głosach przeciw i braku głosów wstrzymujących się).

Na sprawozdawcę komisji na posiedzenie Senatu wybrano senatora Jana Michalskiego.

Konkluzja: Komisja wnosi o przyjęcie ustawy bez poprawek (druk senacki nr 115 B).

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.